

ULKOPOLIITTINEN INSTITUUTTI
UTRIKESPOLITISKA INSTITUTET
THE FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

**ULKOPOLIITTISEN INSTITUUTIN TOIMINTA – JA
TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2015 - 2018**

1. Viraston tehtävä ja toiminnan yleiset tavoitteet

Ulkopoliittinen instituutti on eduskunnan yhteydessä toimiva riippumaton julkinen tutkimuslaitos, joka tuottaa poliittisessa päätöksenteossa hyödylliseksi koettua korkeatasoista tutkimusta sekä innovatiivisia ratkaisumalleja kansainväliseen politiikkaan ja Euroopan unioniin liittyvistä kysymyksistä. Instituutin työ syventää julkista keskustelua ja on tiedeyhteisön kannalta hyödyllistä. Vaikuttavuuden ja lisäarvon tuottamisen kannalta on keskeistä, että instituutin tutkimus täyttää kansainväliset laatukriteerit ja tuloksista viestitään tehokkaasti eri kohderyhmille.

Instituutin tavoitteena on yhdistää akateeminen ja politiikkarelevantti tutkimus. Instituutilla on vahva analyttinen osaaminen valikoiduilla tutkimusaloilla, joilla on erityistä merkitystä Suomelle ja Euroopan unionille..

Vuosien 2014 – 2016 tutkimusagenda koostuu kolmesta ohjelmasta, joiden aiheina ovat Euroopan unioni -erityisesti sen ulkosuhteiden, talouden ja poliittisen järjestelmän tutkimus - , Euroopan unionin itäinen naapurusto ja Venäjä sekä globaali turvallisuus. Lisäksi instituutti on käynnistänyt pienen määrän tutkimusohjelmat poikkileikkaavia tutkimusprojekteja, joista yksi liittyy erityisesti Suomen ulkopolitiikan tutkimukseen. Tutkimusohjelman rakenne ja sisällölliset painopisteet arvioidaan vuoden 2016 aikana seuraavaa, vuonna 2017 käynnistyvää kolmivuotiskautta silmälläpitäen. Jo tätä ennen tutkimusohjelmaan voidaan resursseja uudelleen kohdentamalla liittää pienempiä tutkimushankkeita uusista aiheista, mikäli erityistä tarvetta siihen ilmenee. Tutkimuksensa vahvistamiseksi instituutti hakee ulkopuolista tutkimusrahoitusta kotimaisista ja ulkomaisista tutkimusrahoituslähteistä.

2. Toimintaympäristön muutokset

Globaalin politiikan ja talouden muutostrendit vaikuttavat Suomen kansainväliseen toimintaympäristöön. Globalisaatio muokkaa valtarakenteita ja tuottaa uudenlaisia keskinäisriippuvuuksia. Laajentuvan globaalin agendan hallitsemiseksi tarvittavien instituutioiden rakentaminen etenee kangerrellen. Valtioiden välinen valta-asetelma on muutoksessa: vahvojen valtioiden määrä kasvaa ja valtajärjestelmän maantieteellinen painopiste on yhtäältä siirtynyt pois Euroopasta Aasian ja Tyynenmeren alueelle. Toisaalta Venäjän omaksuma autoritääriäinen poliittinen järjestelmä ja siihen nojaava suurvaltapoliittikka tuottaa vahvistuvan jakolinjan Eurooppaan. Jakolinja heijastelee myös liberaalin maailmanjärjestyksen globaalimpaa murrosta. Lähi-idässä ja Pohjois-Afrikassa konfliktit muuttavat muotoaan ja alueen poliittinen ja taloudellinen vakaus on hyvin hauras.

Ulkopoliittisen instituutin tutkimusohjelmassa globaalien trendien jäsentely yhdistyy alueellisen poliittisen ja taloudellisen toimintaympäristön tutkimukseen. Kaikki tutkimus on viime kädessä palautettavissa Suomea ja sen lähiympäristöä sekä Euroopan unionia koskevien muutostrendien arviointiin.

Kolmivuotiskaudelle 2014-16 luotu kolmen tutkimusohjelman rakenne on suunniteltu siten, että se palvelee hyvin Upin yleisiä päämääriä. Globaalin turvallisuuden tutkimusohjelmassa laajamittaisia keskinäisriippuvuuksia ja globaaleja virtoja tarkastellaan suurvaltapoliittisten valtarakenteiden ja globaalien hallintajärjestelmien rinnalla. Vuodesta 2013 alkaen USA:n globaalia taloudellista ja poliittista roolia koskeva tutkimus on eriytynyt ohjelmasta omaksi kokonaisuudekseen sille myönnetyn vahvan ja pidempiaikaisen ulkopuolisen rahoituksen (Jane ja Aatos Erkon säätiö) turvin. USA:n ulkopoliittikan ja globaalin roolin tuntemusta syvennetään tutkimuksen, tutkijanvaihto-ohjelman ja kansainvälisen verkostoitumisen avulla. Samalla instituutin Kiina-asiantuntemusta kehitetään ja syvennetään edelleen. Arktisen politiikan tutkimus on kolmas alueellinen tutkimusteema, jonka puitteissa Globaalin turvallisuuden tutkimusohjelma profiloituu kansainvälisesti. Kunkin mainitun teeman puitteissa Upiin luodaan tutkimus- ja asiantuntijapäätömaa yhä tiiviimmässä kansainvälisessä vuorovaikutuksessa alan keskeisten kansainvälisten tutkimuslaitosten kanssa.

Globaali muutos ja keskinäisriippuvuudet korostuvat myös Upin EU-tutkimusohjelmassa, jossa EU:ta lähestytään aiempaa vahvemmin laajemmassa globaalissa kontekstissa. EU:n ulkosuhteiden poliittisen dynamiikan ja hallinnon ohella tutkitaan globaalin valta-asetelman muutoksen vaikutuksia yhtä hyvin unionin talouteen kuin politiikkaan. Tästä näkökulmasta lähestytään myös unionin suuria kehitystrendejä sekä sen sisäisen poliittisen järjestelmän kehitystä. Unionin ulkosuhdetutkimuksen painopistealueet, unionin suhteet Venäjään ja itäisen kumppanuuden maihin samoin kuin eteläisiin naapureihin ja Lähi-itään muodostavat yhtymäkohdan suhteessa Upin kahteen muuhun tutkimusohjelmaan. Ohjelmat yhdistäviin teemoihin lukeutuu myös unionin turvallisuus- ja puolustuspolitiikka, jonka kehitystä arvioidaan laajemmassa eurooppalaisessa kontekstissa. Pohjoismaista yhteistyötä ja vuorovaikutusta tarkastellaan yhtä hyvin EU:n puitteissa kuin yleisemminkin.

EU:n itäisen naapuruston ja Venäjän tutkimus lähestyy yhtäältä aluetta laajemmassa kontekstissa mutta kartoittaa toisaalta tiiviisti Venäjän sisäisestä politiikasta ja hallinnosta ponnistavien kehityskulkujen vaikutuksia maan ulkopoliittikkaan ja alueelliseen rooliin. Venäjän ulko- ja turvallisuuspolitiikka, ja siinä vahvistuvan geopolittisen ulottuvuuden heijastuminen Venäjän globaaliin ja alueelliseen politiikkaan sekä suhteeseen Euroopan unionin, painottuu tutkimusaiheena tulevana vuosina.

Venäjän ja EU:n yhteisten naapurien, Ukrainan, Georgian, Valko-Venäjän ja Moldovan poliittinen kehitys on ollut epäjohtonmukaista ja heikosti ennakoitavaa. Alueen poliittinen kehitys ja siihen vaikuttavat tekijät, samoin kuin alueen suhde sekä EU:hun että Venäjään, muodostaa erään Upin tutkimuksen painopistealueista, joilla instituutti pyrkii profiloitumaan myös kansainvälisesti mm. kilpailtua kansainvälistä tutkimusrahoitusta hankkimalla ja vahvistamalla kansainvälistä näkyvyyttään muutoin.

Arktisten alueiden politiikka, ja sen globaalit ja alueelliset kytkennät, muodostavat kaikille kolmelle tutkimusohjelmalle yhteisen tutkimuskentän. Arktisen tutkimuksen mahdollisuuksia vahvistetaan pidempikestoisen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen turvin.

Toimintaympäristön kokonaisvaltainen murros luo haasteita Upin tutkimustoiminnalle. Tutkijoilta edellytetään kykyä akateemisen perustutkimuksen ja soveltavan tutkimuksen harjoittamiseen samanaikaisesti. Poliittikan ja talouden korostuneet keskinäisriippuvuudet puolestaan edellyttävät kykyä operoida monitieteisten lähestymistapojen kanssa. Nopeat muutokset toimintaympäristössä vaativat tutkimusohjelmalta joustavuutta ja mahdollisuutta ottaa pikaisesti haltuun uusia teemoja. Mainittuihin haasteisiin vastaamiseksi Upin on kyettävä hankkimaan kansainvälisesti ansioituneita ja kokeneita ammattitutkijoita, joilla on hyvät verkostot ja jotka ovat uskottavia hakijoita ulkopuolisia tutkimusvaroja koskevassa kilpailussa. Lisäksi instituutin pitää vahvistaa tutkimus- ja tutkijanvaihtoyhteistyötä niin kotimaisten kuin kansainvälisten kumppanien kanssa.

3. Toiminnan kehittämisen painopisteet

- Strategisia kumppanuuksia rakennetaan alan johtavien tutkimuslaitosten kanssa Suomessa ja kansainvälisesti
- Ulkopoliittinen instituutti reagoi joustavasti, ennakoivasti ja tehokkaasti eri sidosryhmien ja kansalaisyhteiskunnan tiedontarpeisiin
- Ulkopoliittinen instituutti kasvattaa osaamistaan ja rahoituspohjaansa solmimalla tutkimussopimuksia sekä toimimalla aktiivisesti tutkijavaihdon ja –vierailujen puitteissa
- Ulkopoliittisen instituutin työkuulttuuri on kansainvälinen, avoin, innovatiivinen ja kannustava
- Tiedonvälittämisen ja viestinnän keinovalikoimaa sekä vaikuttavuutta kehitetään edelleen ottaen huomioon tutkimusyhteisö, poliittiset päätöksentekijät ja kansalaiskeskustelu

4. Resurssit

4.1 Talousarviomääräraha ja muu rahoitus

Ulkopoliittisen instituutin toiminnan perusrahoitukseen on varattu n. 3,4 M euron nettomääräraha valtion talousarvion eduskunnan pääluokkaan, jonka lisäksi toimintaa rahoitetaan joiltakin osin myös valtion talousarvion ulkopuolisista rahoituslähteistä. Aikaisemmilta vuosilta säästynyttä talousarviorahaa (ns. siirtyvää erää) Upilla on kertaluontoisesti myös käytettävään.

Alkavan suunnittelukauden ja kuluvan ohjelmakauden 2014 - 2016 budjetoinnin lähtökohtana on – edelleen tiukan määrärahatilanteen huomioiden – pitää tutkijanpaikkojen tavoitemäärä 18 paikassa (aikaisemmin 20) kuluvan ohjelmakauden loppuun asti ja, taloustilanteen jatkuessa samana, myös seuraavan ohjelmakauden alussa. Jos kaikki tutkijanpaikat ovat täytettyinä, on alijäämän vuosittainen määrä noin 90 000 euroa. Siirtyvä erä vähenisi tässä tapauksessa tasaisesti vuosittain suunnittelukauden loppua kohden ja 2018 alussa sitä olisi jäljellä n. 200 000 euroa.

Instituutin tavoitteena uudelle ohjelmakaudelle 2014 – 2016 on osallistua kansainvälisiin ja kansallisiin rahoitushakuihin sekä yksin että osana laajempia tutkimuskonsortioita. Upin hallituksen hyväksymän ulkoisen rahoituksen strategian mukaisesti pyritään vuosittain olemaan mukana yhdessä tai kahdessa laajemmassa monivuotisessa hankkeessa, josta vähintään yksi nojaisi vahvasti kansainväliseen rahoituslähteeseen ja yhteistyöhön. Näiden lisäksi Upissa toteutetaan pienempiä, maksimissaan vuoden kestäviä hankkeita, joissa rahoituslähteenä on yleensä joku kansallinen taho (esim. säätiörahoitus tai muu kilpailtu tutkimusrahoitus). Näiden lisäksi tavoitteena on, että Upissa olisi jatkuvasti käynnissä vähintään yksi Suomen akatemian rahoittama hanke. Rahoitusta pyritään hakemaan suunnitelmallisesti ottamalla huomioon tutkimushankkeiden sisällöllisten teemojen lisäksi myös Upin toimitilojen ja hallinnollisen kapasiteetin asettamat rajat.

4.1.1 Siirtyvä erä

Aikaisempien vuosien ylijäämistä koostuva siirtyvä erä kutistui vuosina 2011 - 2012 alijäämäisten budjettien johdosta n. 300 000 euroon, mutta vuosina 2013 ja 2014 siirtyvä erän määrä on ollut vuoden 2011 alun tasolla (n. 450 000). Siirtyvän erän kasvun taustalla ovat pääosin ennakoimattomat säästöt henkilöstömenoissa. Myös tiukkojen valtion talousarvioiden johdosta Upin käyttömenoissa tehdyt sisäiset säästöt ovat kerryttäneet ylijäämää.

4.1.2 Maksullisen toiminnan tulot ja ulkoinen hankerahoitus

Tulojen määrään on huomioitu maksullisen toiminnan melko vakiintunut 55 000 euron vuositulo, joka saadaan pääasiassa julkaisumyynnistä. Huomioon on otettu myös 35 000 euron kustannusten korvausten vuosittainen määrä, joka on myös menopuolella otettu huomioon.

Vuosina 2015 - 2016 jatkuu Jane ja Aatos Erkon säätiön tuella rahoitettu Yhdysvaltain politiikan tutkimukseen keskittyvä hanke, jonka lisäksi kilpaillaan myös muista monivuotisista rahoituksista, jotka säilyttäisivät ulkoisen rahoituksen nykyisen hyvän tason myös suunnittelukauden lopulla. Ulkoisen rahoituksen hankkeita varten rekrytoidaan pääsääntöisesti talon ulkopuolelta projektitutkijoita, jotka saavat koko palkkansa hankkeesta. Sivulla 7 olevassa määrärahalaskelmassa on eri vuosille jaksotettujen tulojen lisäksi ulkoisen rahoituksen menopuolelle otettu huomioon tutkijoiden palkkamenot ja muut rahoittajien hyväksymät suorat kulut kuten matkakulut.

4.1.3 Muut muutokset tuloissa ja menoissa

Upi on pyrkinyt parantamaan jatkuvasti taloudellisuuttaan niissä kohdin kuin se on mahdollista ja tällä tullaan mahdollisuuksien mukaan kattamaan suunnittelukaudella mm. vuokrien sekä palvelujen ostojen kustannustason nousu. Palkkojen VES / TES - korotukset toivotaan otettavaksi huomioon tulevissa talousarvioissa.

Suunnittelukaudella saattaa tulla eteen valtion virastoille pakollisia tietojärjestelmäkuluja varsin lyhyellä varoitusajalla (esim. vuonna 2014 kirjanpitojärjestelmän uusiminen). Suunnittelukaudella alkava talous – ja henkilöstöhallinnon yhteisen tietojärjestelmän (Kieku) käyttöönottohanke (suunniteltu käyttöönottovuosi 2016) aiheuttaa näillä näkymin sekä kertaluonteisia lisämenoja käyttöönottovaiheessa että kohoavia tietojärjestelmäkuluja suhteessa nykyisiin järjestelmiin - näihin saatetaan suunnittelukaudella tarvita kertaluontoista lisärahoitusta valtion talousarviosta

4.2 Määrärahalaskelma

Bruttomenoihin vuosina 2015 – 2018 vaikuttavat eniten ulkoisen rahoituksen määrän vuosittainen vaihtelu – toiminnan perusmenojen pysyessä suhteellisen muuttumattomina. Perusmenojen vakaus pyritään turvaamaan taloudellisuuden jatkuvalla parantamisella. Vuoden 2015 talousarvioon myönnetty 3 382 000 euron määrärahan nettomäärän taso yhdessä siirtyvän erän kanssa (korjattuna kompensatiolla palkkojen VES/TES korotuksiin) riittänee viraston toiminnan perusrahoitukseen suunnittelukaudelle 2015 - 2018.

Alla on suunnittelukauden 2015 - 2018 määrärahalaskelma vuoden 2015 hintatasossa:

Ulkopoliittisen instituutin tulot ja menot 2013-2018	2013 Tilinpäätös	2014 Tot.ennuste	2015 TAE	2016 TTS	2017 TTS	2018 TTS
Toimintamenot						
Palkkamenot	2 408 848	2 600 000	2 742 000	2 750 000	2 670 000	2 670 000
Muut toimintamenot	1 154 509	1 289 000	1 278 000	1 274 000	1 272 000	1 272 000
Bruttomenot	3 563 357	3 889 000	4 020 000	4 024 000	3 942 000	3 942 000
Bruttotulot	437 067	552 000	638 000	552 000	470 000	470 000
Siirtyvä erää jäljellä vuoden alussa	304 470	435 180	480 000	390 000	300 000	210 000
Nettomenot	3 126 290	3 337 000	3 382 000	3 472 000	3 472 000	3 472 000
Arvonlisäveromenot (21.30.29)	181 147	185 000	185 000	190 000	190 000	190 000
Netto- ja alv-menot yhteensä	3 307 438	3 522 000	3 567 000	3 662 000	3 662 000	3 662 000

4.3 Henkilöstö

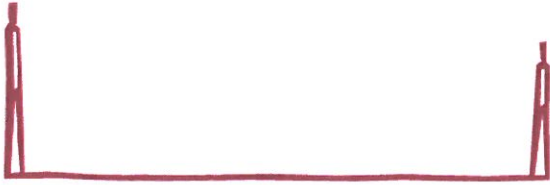
Instituutilla on suunnittelukauden alussa käytössään talousarviorahalla palkattua henkilöstöä yhteensä 38 henkilötyövuotta, joista tutkimukseen kohdentuu n. 21 henkilötyövuotta (18 tutkijaa + 3 ohjelmanjohtajaa). Upissa työskentelee tutkijoiden lisäksi hallintohenkilöstöä, tutkimuksen tukihenkilöstöä, viestintä – ja informaatioalan henkilöstöä sekä henkilöitä, jotka ovat vastuussa seminaarien järjestelyistä.

Ulkopoliittinen instituutti on edelleen houkutteleva työyhteisö, mutta varsinkin tutkimusalan vastaavien laitosten palkkataso on noussut selvästi Upia korkeammalle tasolle. Palkkakilpailun koveneminen näkyy tutkijoiden rekrytoinnin vaikeutena ja palkkojen kilpailukykyyn on jatkossa panostettava.

Talousarviossa 2015 tavoitteena oli 18 tutkijanpaikan rahoittaminen talousarviorahalla ja sama määrä on asetettu htv-tavoitteeksi tutkijoiden osalta myös vuosille 2015 - 2018. Upin muun henkilökunnan määrä pidetään suunnittelukaudella ennallaan.

Ulkopoliittisen instituutin henkilötyövuodet vuosina 2013-2018	2013 Toteuma	2014 Toteuma	2015 Arvio	2016 TTS	2017 TTS	2018 TTS
HTV-määrä talousarviorahoituksella	37,40	39,08	38	38	38	38
HTV-määrä ulkopuolisella rahoituksella	3,60	3,47	4,50	4,50	4,00	4,00
Yhteensä	41,00	42,55	42,50	42,50	42,00	42,00

ULKOPOLIITTINEN INSTITUUTTI
UTRIKESPOLITISKA INSTITUTET
THE FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

Helsingissä 13.1.2015

Teija Tiilikainen
Johtaja

Helena Lehtovirta
Hallintojohtaja